

Plastik nie do pieca, piec nie do plastików

Przypominamy mieszkańcom, by zamiast spalać, segregowali odpady

Nie spalaj plastików – powstające w dymie pyły i szkodliwe substancje to zagrożenie dla ludzi i środowiska. Zbieraj plastikowe odpady selektywnie – to cenny surowiec do recyklingu. – To komunikaty ze spotu, który w tym tygodniu pojawił się w środkach komunikacji publicznej wielu miast Polski od Szczecina po Śląsk. Dlaczego? Ponieważ spalanie odpadów w domowych piecach stanowi jedną z głównych przyczyn złego stanu powietrza w naszym kraju. Plastics Europe Polska już po raz kolejny podejmuje ten ważny temat w kampanii informacyjnej.

„Europejskie statystyki po raz kolejny pokazały, że Polacy oddychają powietrzem bardzo złej jakości, zwłaszcza w sezonie grzewczym. Poprzez naszą kampanię przypominamy mieszkańcom, że odpady tworzyw są zbyt cenne, by je marnować. To wartościowy surowiec do recyklingu. Tymczasem przez brak efektywnej segregacji śmieci „plastiki” wciąż trafiają na wysypiska, czy do domowych palenisk. Spalane tam w niekontrolowany sposób, a więc na przykład w zbyt niskiej temperaturze, przyczyniają się do powstawania smogu. Nagłaśniamy te przekazy już od kilku lat, ponieważ mamy świadomość, jak ważna dla zmiany nawyków jest długoterminowa edukacja.” – mówi dr inż. Anna Kozera-Szałkowska, dyrektor zarządzająca Plastics Europe Polska.

W ramach kampanii „Plastik nie do pieca, piec nie do plastików” przygotowano animowany spot, który wyświetlany jest w autobusach, tramwajach i w pociągach m.in. w Warszawie i aglomeracji warszawskiej, aglomeracji poznańskiej, na Śląsku i na Dolnym Śląsku, w województwie łódzkim, czy Szczecinie. Równolegle prowadzona jest kampania w internecie. Opracowane przez Plastics Europe Polska materiały edukacyjne, w tym gotowe do druku plakaty, przygotowano specjalnie z myślą o wszystkich gminach, których dotyczy problem. Pakiet można pobrać bezpłatnie ze strony i wykorzystać w dowolnym czasie promując przekaz kampanii wśród mieszkańców.

Wg najnowszego raportu „Air Quality Atlas for Europe” 1, opublikowanego w połowie listopada br. przez Wspólne Centrum Badawcze UE (JRC), polskie aglomeracje jak Wrocław, Szczecin, Rzeszów, Lublin, Kraków, Kielce, Gdańsk, Częstochowa, Bydgoszcz, Białystok, Warszawa, Poznań, Katowice i Łódź należą do tych o najbardziej zanieczyszczonym powietrzu w Europie.

„Za ten niechlubny wynik w dużym stopniu odpowiadają emisje z palenisk gospodarstw domowych. Spalając plastiki w domowych piecach i kotłowniach, zwiększamy emisje pyłów zawieszonych i benzo(a)pirenu, czyli tych składników smogu, które mają najbardziej szkodliwy wpływ na układ oddechowy.” – dodaje dr inż. Anna Kozera-Szałkowska z Plastics Europe Polska.

W tym roku kampania Plastics Europe Polska zbiega się w czasie z „Tygodniem 3R”, podczas którego w całej Polsce promowana jest zasada Reduce – Reuse – Recycle, czyli Używaj mniej – Wykorzystaj ponownie – Oddaj do recyklingu. Apelując o niespalanie plastików, kampania zwraca uwagę na wartość tych odpadów i konieczność ich selektywnej zbiórki w celu poddania recyklingowi.

Informacje dodatkowe:

Europejskie statystyki 2 wskazują, że Polska należy do krajów o najbardziej zanieczyszczonym powietrzu, co oznacza, że mamy najwięcej dni w roku z przekroczeniami poziomów zawartości pyłów zawieszonych i benzo(a)pirenu – najważniejszych czynników mających szkodliwy wpływ na układ oddechowy. Polska znajduje się również w czołówce krajów z najwyższym odsetkiem przedwczesnych śmierci spowodowanych złą jakością powietrza. Na większości terytorium Polski

przeważający udział w zanieczyszczeniu powietrza ma tzw. niska emisja, czyli emisja spalin z domowych palenisk i kotłowni. Szczególnie widoczne jest to dla takich zanieczyszczeń powietrza, jak zawieszone pyły PM_{2,5} (udział niskiej emisji ponad 52%) lub rakotwórczego benzo(a)pirenu (udział niskiej emisji 91%).

Do zwiększenia skali tych szkodliwych emisji przyczynia się w dużym stopniu spalanie odpadów w domowych paleniskach. Niestety, pomimo dużej szkodliwości takich praktyk świadomość ich negatywnych skutków jest w społeczeństwie bardzo niska. Widząc katastrofalną jakość powietrza w Polsce, zarówno władze samorządowe, jak i centralne, a także organizacje obywatelskie (np. Polski Alarm Smogowy) podejmują różnego rodzaju inicjatywy dla wyeliminowania tego głównego źródła niskiej emisji – spalania niskiej jakości paliw stałych w urządzeniach niespełniających żadnych norm jakościowych (tzw. „kopciuchy”). Podejmuje się lokalne uchwały i przepisy zachęcające lub wręcz zmuszające mieszkańców do wymiany starych kotłów na nowe, ekologiczne źródła ciepła. Wg Polskiego Alarmu Smogowego³, w Polsce ponad 3 mln kopciuchów nadaje się do wymiany. Władze lokalne i centralne uruchomiły specjalne programy z dostępnym dla mieszkańców dofinansowaniem tej wymiany. Najbardziej znany jest Priorytetowy Program Dobre Powietrze prowadzony Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Program, który zakłada wymianę 3 mln pieców w ciągu 10 lat i w ramach jednego z filarów oferuje mieszkańcom dofinansowanie wymiany kopciuchów na nowoczesne źródła energii.

Wszyscy mieszkańcy powinni mieć świadomość, że nie ma racjonalnego uzasadnienia dla spalania odpadów w przydomowych piecach i kotłowniach. W obecnym systemie gospodarowania odpadami w Polsce każdy płaci za odbiór odpadów, spalanie śmieci nie zmniejszy wydatków gospodarstwa domowego. „Plastiki”, czyli odpady tworzyw sztucznych, są często spalane w domowych piecach ze względu na wysoką wartość opałową tego materiału, dlatego przez niektórych może zostać uznany za dobrą alternatywę dla innego opału. Niemniej spalając plastik nie tylko marnujemy surowiec do recyklingu, ale także emitujemy do powietrza pyły i inne szkodliwe substancje, przyczyniając się do zwiększenia zanieczyszczenia powietrza w najbliższym otoczeniu, szkodząc zdrowiu swojemu i sąsiadów. Odpady tworzyw to wartościowy materiał, który poprzez recykling mechaniczny można ponownie wykorzystać do wyprodukowania nowych wyrobów. W ten sposób, realizowana jest podstawowa zasada zrównoważonego rozwoju – racjonalne wykorzystanie zasobów. W Polsce, mimo zmian w prawodawstwie zainicjowanych kilka lat temu, nie widać jednak zdecydowanych postępów w zagospodarowaniu odpadów. Wg GUS⁴, w Polsce w roku 2020 zebrano ok. 13,1 mln ton odpadów komunalnych, z czego z gospodarstw domowych ok. 11,3 mln ton. W ocenie ekspertów branży odpadowej ilość wytwarzanych odpadów komunalnych jest jednak o kilka milionów ton wyższa niż dane podawane przez GUS. Brakujące ilości to śmieci porzucone w środowisku, zarówno przez mieszkańców, jak i nieuczciwych przedsiębiorców oraz spalanie odpadów w gospodarstwach domowych. Większość odpadów komunalnych zbierana jest w postaci odpadów zmieszanych, a tylko 38% w zbiórce selektywnej, gdzie oddzielnie gromadzi się odpady z różnych materiałów (np. oddzielnie zbierane odpady szkła, papieru, tworzyw sztucznych). Taka zbiórka selektywna, za którą w zasadzie odpowiedzialni są mieszkańcy segregując odpady już u siebie w domach, to pierwszy etap do uzyskania jakościowo dobrych surowców na potrzeby recyklingu. Zatem im więcej odpadów w gospodarstwach domowych jest segregowanych i im lepsza jakość tej zbiórki selektywnej, tym więcej dobrych jakościowo surowców wtórnych do ponownego użycia zostanie wytworzonych przez recyklerów. W odniesieniu do odpadów tworzyw sztucznych niestety tylko ok. 447 tys. ton rocznie zbiera się poprzez zbiórkę selektywną (dane GUS za 2020⁵), co stanowi mniej niż 25% odpadów tworzyw zawartych w odpadach komunalnych. Niestety w Polsce podstawowym sposobem zagospodarowania odpadów tworzyw sztucznych jest ciągle składowanie – w roku 2018 na wysypiska trafiło ponad 800 tys. ton odpadów tworzyw co stanowi 42%. Recyklingowi poddano 27%, a procesom odzysku energii w instalacjach przemysłowych – ok. 31%⁶.

Pamiętajmy, im mniej odpadów tworzyw sztucznych trafi do domowych kotłów i pieców, tym więcej ma szansę trafić do recyklingu i zyskać drugie życie, jako materiał do produkcji nowych, użytecznych artykułów.

- 1 <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC126221>
- 2 Air Quality in Europe 2020
(<https://www.eea.europa.eu/publications/air-quality-in-europe-2020-report>)
- 3 Polski Raport Smogowy - raport z działalności 2020
- 4 GUS - Baza Danych lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL> (odczyt z 18.11.2021)
- 5 GUS - Baza Danych lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL> (odczyt z 18.11.2021)
- 6 Raport Plastics Europe Polska 2020/2021 (www.plasticseurope.org/PL)

Nota edytorska

Plastics Europe jest ogólnoeuropejskim stowarzyszeniem producentów tworzyw sztucznych, które ma swoje biura w całej Europie. Od ponad 100 lat nauka i innowacje stanowią swoiste DNA naszej branży. Zrzeszając blisko 100 firm wytwarzających ponad 90% polimerów w Europie, postrzegamy swoją rolę jako katalizatora zmian branży tworzyw sztucznych, który poprzez otwartą współpracę z interesariuszami dostarcza bezpieczne, cyrkularne i trwałe rozwiązania. Jesteśmy zaangażowani we wdrożenie długoterminowych, pozytywnych zmian.

**plastik nie do pieca,
piec nie do plastików!**

Nie spalaj PLASTIKÓW!

Powstające pyły

i szkodliwe

substancje

to zagrożenie

dla ludzi

i środowiska

**Zamiast spalać
– zbieraj plastikowe
odpady selektywnie!
To cenny surowiec
do recyklingu**

www.plasticseurope.org